

**‘Specialization in ICTs and Special Education: Psychopedagogy
of Integration’ Postgraduate Program
DEMOCRITUS UNIVERSITY OF THRACE Department of Greek
Philology in collaboration with
NCSR DEMOKRITOS Informatics and Telecommunications
Institute**

Emotional Intelligence and Learning Disabilities in Preschool

SOYLIOY PANAGIOTA

POSTGRADUATE THESIS

SUPERVISORS
DRIGAS ATHANASIOS
TAVOULARI ZAHAROULA
LOLITSAS KONSTANTINOS

Athens/Komotini
2021

ABSTRACT

Emotional Intelligence is an important element of human beings in order to have better physical and mental health. Children's Learning Disabilities, which can be recognized from preschool age, affect and are influenced by their Emotional Intelligence, as it has been found that self-image and emotion regulation are the main aspects of a child's personality that should target, among other things, emotional education in the family and at school. The present work is related to the investigation of the relationship between emotional intelligence and learning difficulties from preschool age, which is a field still unexplored.

Key words: emotional intelligence, learning disabilities, preschool, positive psychology

References

- Αναγνωστοπούλου Ε., Καρακασνάκη Χ. (2008). Προσαρμογές αναλυτικών προγραμμάτων για το νηπιαγωγείο. *Υπουργείο εθνικής παιδείας και θρησκευμάτων, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο*
- Ανδριανός Π., Γόγαλης Κ., Ζαχαροπούλου Α. (2000). Η επαγγελματική συμβουλευτική των ατόμων με ειδικές ανάγκες. ΕΠΕΑΕΚ – 2^ο ΚΠΣ
- ΑΝΤΩΝΙΟΥ, & ΖΗΚΑ (2017). Συναισθηματικό προφίλ μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες: η αποτύπωση στη λογοτεχνία. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης*, 1, 9-15.
<http://dx.doi.org/10.12681/edusc.1676>
- Βασιλειάδης Η. (2013). Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες: Διαχείριση και τρόποι παρέμβασης. Υπουργείο Πολιτισμού, Παιδείας & Θρησκευμάτων Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας
- Βάσιου Α., Ιορδανίδης Γ., Νέστορα Ι. (2017). Σχολικό κλίμα, συναισθηματική νοημοσύνη και ψυχική ανθεκτικότητα των εκπαιδευτικών. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης, τόμος 1*.
<http://dx.doi.org/10.12681/edusc.1688>
- Γκικόκα, & Σάλμοντ (2015). Συμβουλευτική γονέων παιδιών με Μαθησιακές Δυσκολίες. Μελέτη περίπτωσης σε Σχολική Μονάδα της Α/βάθμιας Εκπαίδευσης. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης*, 2015, 373-381.
- Δροσίνου Κορέα Μ., Σκληβάγκου Α., (2016). Ειδικές μαθησιακές δυσκολίες και παραβατική συμπεριφορά: βιβλιογραφική οριοθέτηση και αναζήτηση σχέσεων στον πολιτισμό του σχολείου και της οικογένειας. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης*, 286-306.
<http://dx.doi.org/10.12681/edusc.955>
- Θεοδωροπούλου, Μαλικιώση – Λοΐζου, & Γαλανάκη (2018). Η

αυτοεκτίμηση των δυσλεκτικών και μη δυσλεκτικών παιδιών ηλικίας 11-12 ετών και η σχέση της με την αποδοχή-απόρριψη από τον/την εκπαιδευτικό ως προς το φύλο παιδιών και εκπαιδευτικών. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης*, 8, 310-322.
<http://dx.doi.org/10.12681/edusc.2680>

Καζέλα Κ., Κοντοπούλου Φ. (2014). Συναισθηματική αγωγή: «Μια προσέγγιση που μιλάει στην καρδιά των παιδιών». *Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού*. 13, 134-143
DOI: <http://dx.doi.org/10.12681/icw.1793>

Κακούρος Ε.,(1996). Παιδιά με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες. *εργοθεραπεία, τ.8-9*

Καρακώστα- Στεφανοπούλου Α. (2013). «Θετική Ψυχολογία στην τάξη»: Νέες δράσεις με επικέντρωση σε θετικά στοιχεία νηπιαγωγών και παιδιών. *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο, τ.95, σελ. 106-109*

Καραγρηγόρη, Φ. (2021). Η Θετική Διαπαιδαγώγηση στην προσχολική τάξη. Στο Ε. Κανταρτζή & Γ. Παπαδημητρίου (Επιμ.), *1ο Πανελλήνιο Συνέδριο: Το εκπαιδευτικό παιχνίδι στην τυπική και μη τυπική μάθηση, 14-15 Νοε. 2020: τ. Α' (σσ 384–390)*. Μουσείο Σχολικής Ζωής και Εκπαίδευσης του ΕΚΕΔΙΣΥ. <https://ekedisi.gr/praktika-1oy-panellinioy-synedrioy-to-ekpaideytiko-paichnidi-stin-typiki-kai-mi-typiki-mathisi/>

Κουρκούτας Η., Μακρή Μπότσαρη Ε., Hart Α., Kassis W., Σταύρου Π. (2019). Συμβουλευτική Υποστήριξη Εκπαιδευτικών για την Ενίσχυση της Ψυχικής

Ανθεκτικότητας και τη Διαχείριση Προβληματικών Συμπεριφορών στο Σχολείο: Δεδομένα από ένα Πρόγραμμα Παρέμβασης. *Ψυχολογία, 24, 9-31,*

Κάτσιου-Ζαφρανά Μ. (2013). Τα προσχολικά χρόνια η χρυσή εποχή της ζωής του ανθρώπου. *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο, τ.92, σελ.108-111*

Κουρμούση Ν. (2014). «Βήματα για τη ζωή». Ένα πρόγραμμα για την κοινωνικοσυναισθηματική ανάπτυξη των νηπίων. *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο, τ.100, 48-49*

Κουτή Μ., Ρέντζη Α. (2015). Η Συναισθηματική αγωγή ως γέφυρα για την αντιμετώπιση της σχολικής βίας (Bullying) στο νηπιαγωγείο. *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο, τ 104, σελ. 116-120*

Κουτούπη Α., Γρηγοροπούλου Ε. (2015). Σχολικός εκφοβισμός – Μαθησιακές δυσκολίες και ο ρόλος του σχολείου. *Πανελλήνιο συνέδριο επιστημών αγωγής, 702-708, http://dx.doi.org/10.12681/edusc.274*

Κρασσανάκης Γ. (1983). Ψυχολογία της νοημοσύνης. Αθήνα.

Μαλικιώση-Λοΐζου (2020). Η πολυπολιτισμική διάσταση της ενσυναίσθησης. *Ψυχολογία: το περιοδικό της Ελληνικής ψυχολογικής Εταιρείας*, 15 (1), 1-15. doi: https://doi.org/10.12681/psy_hps.23801

Μάνεση Σ. (2012). Ο ρόλος των συναισθημάτων στη διδασκαλία και μάθηση: εκπαιδευτικές στρατηγικές για την καλλιέργεια της Συναισθηματικής Νοημοσύνης στο σύγχρονο μαθησιακό περιβάλλον. *Ερευνώντας τον κόσμο του παιδιού*, τ.11

Μπαστέα Α., Γκιοκά Μ. (2019). Συναισθηματική ανάπτυξη και υψηλή νοημοσύνη. *Πανελλήνιο συνέδριο επιστημών αγωγής*, τ.9 <http://dx.doi.org/10.12681/edusc.3190>

Μπρίνια Β. (2008). Συναισθηματική Νοημοσύνη και Διοίκηση Σχολικής Μονάδας. *Σύγχρονο Νηπιαγωγείο*, τ.64, 82-87.

Ντολιοπούλου Ε. (2004). *Σύγχρονες Τάσεις της Προσχολικής Αγωγής*. Εκδόσεις Τυπωθήτω, Γιώργος Δαρδάνος, Αθήνα.

ΠΑΠΠΑ (2017). Συναισθηματική νοημοσύνη και συναισθηματική ανάπτυξη των χαρισματικών μαθητών. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης*, 1, 1023-1044.

ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, & ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ (2017). Συναισθηματική ανάπτυξη, Αυτοεκτίμηση και Διαμόρφωση αυτοεικόνας των χαρισματικών μαθητών.. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης*, 1, 985-992.

Παπαδόπουλος Ν. (1997). *Ψυχολογία*. Αθήνα, ε' Έκδοση

ΠΙΤΤΟΥ, & ΧΑΡΙΤΑΚΗ (2017). Οι τεχνικές που χρησιμοποιούν οι παιδαγωγοί προσχολικής ηλικίας για την ανάπτυξη της συναισθηματικής νοημοσύνης με βάση το ΔΕΠΠΣ και τα αναλυτικά προγράμματα σπουδών.. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης*, 1, 1121-1148

Πλατσίδου, Μ. (2006). Ο λειτουργικός ρόλος της αντιλαμβανόμενης συναισθηματικής νοημοσύνης στο σύστημα του εαυτού. Στο Ε. Συγκολλίτου (Επιμ. Έκδ.), Η έννοια του εαυτού και λειτουργικότητα στο σχολείο (σ. 139-146). Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Κυριακίδη.